

**Державний навчальний заклад
«Сумське міжрегіональне вище професійне училище»**

Творча робота

**ДЕРЖАВНІ СИМВОЛИ - ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ**

**Роботу виконала
учениця групи № 26
спеціальність «Кухар»,
«Кондитер»,
Соловйова Діана**

Суми 2015

План

Вступ

- 1. Поняття, види та конституційне закріплення державних символів України.**
- 2. Державний прапор України.**
- 3. Державний герб України.**
- 4. Державний гімн України**

Висновки

Література

Вступ

Історія національно-визвольних рухів свідчить, що в моменти їхнього піднесення суспільна увага зосереджується на проблемі джерел, історії та семантики національної символіки. Це цілком природно, бо національні символи - не випадкові значки і барви. Вони постають внаслідок історичного та культурного розвитку народу і тісно пов'язані з його духовністю, з його прагненням до єднання, готовністю до здійснення своїх національних завдань та забезпечення національних інтересів. Єдиним надійним засобом захисту національних інтересів є створення національної держави. Природно, що в разі поневолення нації насамперед ліквідуються традиційні національні символи, а замість них нашвидкоруч фабрикується і нав'язується нації інша, імперська символіка. У тих представників поневоленої нації, які піддаються імперській пропаганді, відразу обривається зв'язок з національною культурною традицією, слабне і зникає інтерес до історії та культури свого народу, а завершується все це втратою мови і повною денационалізацією. Українська державна символіка, - як у скитських царів, у старокняжій Київській державі та в УНР, - відображує традиційну українську національну символіку, що формувалася протягом тисячоліть і належить до найбагатших та найзмістовніших символічних систем людства.

Актуальність даної теми пояснюється тим, що кожна держава має свої державні символи, які є не просто графічними зображеннями чи піснею, а несуть за собою право незалежності та визначеності у політичному, культурному, економічному та територіальному напрямку.

В ст. 20 Конституції України передбачено, що державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України. Під державними символами України слід розуміти закріплені в законодавстві офіційні графічні чи звукові зображення, в яких втілюються національні ідеї, що символізують державність України. Державні символи затверджуються Верховною

Радою України. Характерними ознаками їх є те, що вони: 1) виражають національний менталітет, національні ідеї політичного чи історичного змісту; 2) мають загальнообов'язковий характер. Основою державних символів є державний суверенітет.

Державні символи є складовою частиною більш широкого поняття «державні атрибути», до числа яких входять також столиця держави, офіційна назва держави, державна мова, державна печатка, національні пісні, почесні значки, державні штандарти.

Тому ми обрали дану тему нашої творчої роботи.

1. Поняття, види та конституційне закріплення державних символів України

Державні символи -- це встановлені Конституцією або спеціальними законами особливі, як правило, такі, що історично склалися, зовнішні офіційно-відмітні, ідентифікаційні знаки конкретної держави, які уособлюють її національний суверенітет, самобутність та іноді несуть певний ідеологічний зміст.

Символи держави передбачають повагу до них громадян та офіційних осіб, а також іноземних громадян та офіційних осіб інших держав. Як виразники суверенності держави вони уособлюють повагу народу до своєї держави, здатність сприяти патріотичному вихованню молоді.

Державі належить монопольне право на встановлення своїх символів (атрибутів). Вони, як правило, визначаються основними законами держав, а їх докладний опис і правовий режим використання регламентуються спеціальними законами або іншими актами загальнонаціонального значення. До них зазвичай відносять державний прапор, герб, гімн, іноді кольори, штандарт глави держави, державну печатку.

В історичному календарі нашого народу 16 липня 1990 року є важливою віхою становлення української державності. Саме в цей день Верховна Рада проголосила Декларацію про державний суверенітет України, що, безперечно, стало визначальною подією на шляху до національної незалежності. Незважаючи на ідеологічні незгоди та гарячі політичні дискусії, комуністична більшість у парламенті та опозиція були єдині в розумінні життєвої необхідності такого рішення – із 385 депутатів, присутніх на засіданні, „за” Декларацію проголосували 355.

Прийняття Декларації стало першим кроком до відновлення історичної справедливості, відродження української державності як ідеї соборності українського народу та його земель.

Декларацією проголошено самовизначення української нації, народовладдя, принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу і судову, територіальну цілісність України в межах наявних кордонів, економічну самостійність, виключне право народу України на володіння, користування та розпорядження національним багатством України, рівність і захист усіх форм власності в державі, гарантії екологічної безпеки і культурного розвитку. Ці базові положення пізніше лягли в основу Конституції України.

Цим документом задекларовано також право держави на власні Збройні сили, внутрішні війська та органи державної безпеки. Україна урочисто проголосила про свій намір стати в майбутньому постійно нейтральною державою, яка не бере участі у військових блоках і дотримується трьох неядерних принципів: не застосовувати, не виробляти і не набувати ядерної зброї. Визнавши перевагу загальнолюдських цінностей, пріоритет загальновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права, Декларація заклала необхідну основу для виходу України на міжнародну арену.

Саме на підставі Декларації про державний суверенітет України та продовжуючи тисячолітню традицію державотворення, 24 серпня 1991 року Верховна Рада України проголосила незалежність України. Становлення України як незалежної суверенної держави поряд із створенням системи органів влади, вирішенням соціально-економічних, політичних та інших проблем поставило їй завдання запровадження власних національних символів. Адже символіка через своє умовне зображення передає сутність держави, дає уявлення про соціальні цінності державного ладу, є втіленням боротьби за самовизначення, історичним надбанням народу, часткою його етнокультури. Національні символи

покликані служити надійною основою формування громадянських рис особистості, її патріотизму, національної свідомості, активної життєвої позиції.

Згідно з статтею 20 Конституції України, державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України.

2. Державний прапор України.

Державний прапор -- це певного кольору полотнище, яке є одним з основних символів, відмітних знаків суверенної держави.

Згідно з ч. 2 ст.20 чинної Конституції України Державним прапором України є стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів. Затвердження синьо-жовтого Державного прапора України відтворило в собі національну символіку в галузі прапорництва, що має більш як тисячолітню історію та бере початок з Київської Русі, де найпоширенішими державними кольорами були синій, червоний, жовтий, блакитний. Поєднання синього і жовтого кольорів, що символізує чисте небо і хлібний лан, говорить про миролюбність Української держави і має міцне історичне коріння.

Історія нашого прапора бере початок від давньоруських знамен, що були, по суті, дуже простими: довгі жердини, до вершків яких кріпилося гілля дерев, жмути трави, кінські хвости – у літописах вони називалися „чолкою стяговою”.

Давні стяги були у великій шані на Русі ще за часів язичництва. А після прийняття християнства вони освячувалися образом животворного Христа. Жодне військо без прапора не виходило в похід і не вступало в бій. Вже тоді колір набув державного значення, передусім на військових знаменах. Прапори стають народними святинями, яким поклонялися з вірою й сподіваннями на заступництво.

За часів Золотої Орди на гербі Чернігівської землі було зображено орла із золотим хрестом, на гербі Поділля – золоте сонце й хрест. Отже, жовтий колір побутує на багатьох символах українських земель. Значення державних набули також синій, голубий, блакитний кольори. Польський історик Ян Длугош описав корогви Львівської, Перемишльської земель, виконані в жовтій і лазуровій блакиті, під час Грюнвальдської битви 1410 року.

З XVIII століття полкові та сотенні стяги Війська Запорізького дедалі частіше являють собою блакитне полотнище, на яке жовтою фарбою наносять хрести, зорі, зброю, постаті святих, а згодом – козака із самопалом і золотим (жовтим) щитом.

Першу спробу створити жовто-блакитний прапор з двох горизонтальних смуг, приблизно сучасної форми, здійснила Головна Руська Рада – політична організація української інтелігенції та уніатського духовенства на Галичині, яка почала боротьбу за відродження української нації. У червні 1848 року на міській ратуші Львова вперше замайорів жовто-блакитний прапор.

З початком Першої світової війни на синіх прапорах січових стрільців з'являється золотий лев. Жовто-блакитне маєво знамен супроводжує в 1914 році 100-літній ювілей Великого Кобзаря не тільки в Україні, а й у Відні, Празі, Варшаві, Кракові.

25 березня 1917 року у Петрограді відбулася маніфестація українців із приводу панахиди по Кобзарю. Над 20-тисячним натовпом майоріли український січовий прапор, запорізькі бунчуки, на грудях у багатьох учасників були жовто-сині знаки. Петроградська газета „Руська воля” написала: „У всіх жовто-блакитні стяжки. Написи на жовто-блакитному полі – „Хай живе вільна Україна!”.

Перші ешелони українців вирушили на німецький фронт із Києва 14 травня 1917 року під жовто-блакитними прапорами. У березні 1918-го Центральна Рада України затвердила жовто-блакитний прапор символом УНР, а 13 листопада цього самого року блакитно-жовтий прапор став державним символом Західноукраїнської Республіки.

У період з 1917 до середини 1919 рр. синьо-жовтим прапором користувалися в Україні й більшовики. Лише з другої половини 1919 року, з ідеологічних міркувань, прапор УСРР набув червоного кольору з аббревіатурою назви республіки, облямованої золотою рамкою. У ті часи ніхто не міг і думати про поширення жовто-блакитного прапора – вся

Україна майоріла червоним кольором. 21 листопада 1949 року Президія Верховної Ради УРСР ухвалила новий прапор. Він мав такий вигляд: верхня горизонтальна смуга (на дві третини висоти прапора) – червона, а нижня (на одну третину) – блакитна. На верхній смузі – золоті серп і молот, над ними – золота п’ятикутна червона зірка.

Синьо-жовтий прапор почав широко поширюватися наприкінці 80-х років минулого століття у національно-демократичних колах, а потім повсюдно. На Рівненщині вперше синьо-жовті прапори були підняті в 1989 році під час відзначення 338-ї річниці битви під Берестечком. На момент проголошення незалежності України, 24 серпня 1991 року, національний синьо-жовтий прапор майорів уже над багатьма українськими містами і селами, був установлений у залі Верховної Ради України. 28 січня 1992 року сесія Верховної Ради України прийняла Постанову „Про Державний прапор України”. Ним став саме національний синьо-жовтий стяг.

Для вшанування багатовікової історії українського державотворення, державної символіки незалежної України та з метою виховання поваги до державних символів України, відповідно до Указу Президента України встановлено „День Державного прапора”, який з 2004 року відзначається щороку – 23 серпня. Сьогодні Державний прапор України постійно майорить на будинках органів державної влади та місцевого самоврядування, піднімається під час офіційних церемоній, при відкритті міжнародних конференцій і спортивних змагань.

3. Державний герб України.

Державний герб України -- це встановлений Конституцією України символічний знак, який у графічних і кольорових зображеннях відображає наступництво гербової символіки української державності на різних етапах її розвитку. Високе призначення Державного герба України - бути носієм національної гербової символіки -- чітко виражено в чч.3 і 4 ст. 20 Конституції: в третій -- названо складові частини великого Державного герба України -- малий Державний герб України та герб Війська Запорозького; в четвертій -- головним елементом великого Державного герба України затверджено Знак Княжої Держави Володимира Великого, який поіменовано малим Державним гербом України.

Це офіційна емблема держави, що зображується на прапорах, грошових знаках, печатках, офіційних документах тощо.

З найдавніших часів тризуб шанується як магічний знак, свого роду оберіг. Існує до 30 теорій про походження та значення тризуба – сокіл, якір, символ триєдинства світу тощо. Найперші спогади про тризуб на території України датовані першими століттями нашої ери в Боспорьськiм царствi, що знаходилося на Керченському пiвостровi. Цей знак можна зустрiти й серед археологiчних знахiдок на Полтавщинi та Киiвщинi VI -VII ст.

За часiв Киiвської Русi тризуб був великокнязiвським знаком – його зображення археологи знаходять на монетах, печатках, посудi, цеглi, настiнних розписах. Посли киiвського князя Iгоря при укладаннi договору з вiзантiйцями мали свої печатки з тризубами. Киiвський князь Володимир Святославович карбував тризуб на монетах, де з одного боку зображувався портрет володаря, а з iншого – тризуб i напис „Володимир на столi, а це його сребро”. Тризуб символiзував подiл Всесвiту на небесне, земне й потойбiчне, поєднання священних начал – Божественного, Батькiвського й Материнського, трьох природних стихiй – повітря, води й землі.

Відзнаку у формі тризуба використовували Українські Січові Стрільці та Українська Галицька Армія. У грудні 1917 року Українська Центральна Рада прийняла тризуб як малий герб УНР. 1 березня проголошено закон про герб, на виконання якого 22 березня 1919 року було викладено опис герба з тризубом як головним його елементом. З 22 січня 1919 згідно з законом про Злуку тризуб увійшов у крайовий герб Західної області УНР. Залишався він головним елементом герба гетьманської держави Павла Скоропадського, а також Директорії.

Правовий прецедент використання великого і малого державних гербів УНР створив закон, ухвалений Центральною Радою 22 березня 1918 р. Обидва знаки мало різнилися композиційно. З самого початку вони стали об'єктом аргументованої критики В.Модзалевського і Г. Нарбута. Ці авторитетні знавці геральдики висловили слушний закид авторові -- відомому мистцеві професорові В. Кричевському, що він, малюючи герб, робив це тільки як художник, «не звертаючи ніякої уваги на вимоги геральдики і навіть цілком незнайомий з нею». Згодом їх підтримали й інші фахівці, які вбачали основні хиби гербів у різному відтворенні на кожному з них «знака Володимира», негеральдичному його оздобленні у вигляді ромбів, а також у невиразності орнаменту. Не був досконалим і сам березневий закон 1918 р., зокрема, в його тексті не дано опису гербів, не зазначено їхніх розмірів тощо. На це вказав у праці «історичні та правні основи українського Державного герба» професор В. Трембіцький. Прагнучи заповнити наявні в законі прогалини, автор сформулював приписи технічного оформлення українського державного герба і радив, як це узвичаєно у світовій практиці, з пошаною і «повною точністю» відтворювати державні символи.

Великий і малий герби 1918 р. стали першим втіленням ідеї дуалізму українського державного герба, яка згодом набула свого розвитку. Так, наприкінці 30-х рр. ХХ ст. відомий український геральдист М. Битинський на замовлення уряду УНР в еміграції розробив проект

державних відзнак України, серед них великого, середнього й малого державних гербів. Лейтмотивом цієї праці -- справжнього шедевра українського геральдичного мистецтва -- стала соборність українських земель, що на час створення проектів перебували в складі різних державних утворень: Чеської Республіки, Другої Речі Посполитої, Румунського королівства, СРСР. Проекти М. Битинського здобули суспільне визнання й прихильність. Вони є визначною пам'яткою української геральдичної культури та політичної історії.

Нову сторінку української геральдики відкрила ухвалена 19 лютого 1992 р. Верховною Радою України Постанова «Про Державний Герб України», якою затверджено «Тризуб як малий герб України» і головний елемент великого герба. Ця ухвала найвищого законодавчого органу засвідчила не тільки тривалість та історичну вагу нашої геральдичної і мистецької традиції, але також реалізоване в гострій політичній боротьбі прагнення національно-державницьких сил забезпечити правову й політичну спадкоємність різних форм української державності.

Основи ідейної конструкції чільного атрибуту держави заклала ст. 20 Конституції України (1996 р.). Вона визначила обов'язковими складовими майбутнього великого Державного герба малий Державний герб України (як його головний елемент) і герб Війська Запорозького.

На виконання Постанови Верховної Ради «Про державні символи України» від 3 вересня 1996 р. і постанови Кабінету Міністрів України від 2 листопада 1996 р. «Про проведення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України і кращий текст Державного Гімну України» спеціально створена Державна комісія з підготовки та проведення конкурсу на кращий ескіз великого Державного герба України 11 червня 1997 р. схвалила проект, підготовлений авторським колективом у складі М.Ф.Дмитрієнко, О.А.Івахненко, В.С.Мітченка, Ю.К.Савчука.

Не вдаючись у подробиці багаторічного процесу створення й графічного вдосконалення проекту великого Державного герба України, викладемо бодай провідні положення його концепції. Як основні елементи головного символу країни обрано ті, що відображають історичний шлях нашої державності й водночас відповідають канонам світової геральдики та правовим нормам. Зокрема, відповідно до вимог Конституції України автори в центрі композиції розмістили малий Державний герб України.

Таке ідейне, геральдичне й графічне вирішення потребувало логічного доповнення, що мало виразніше створити історичне тло, повніше розкрити головний зміст державної символіки. Його формують, як того вимагає конституційна норма, герб Війська Запорозького, а також герб Галицько-Волинської держави. Тож композиція великого Державного герба України відводить козакові з мушкетом і золотому леву почесну роль щитотримачів, немовби охоронців і спадкоємців державного герба княжої доби.

Після ліквідації української національної державності, символіку із зображенням тризуба в 20-40 роках ХХ ст. використовували різні політичні організації Західної України. У 1939 році цей знак став державним гербом Карпатської України. У радянській Україні тризуб піддавався офіційній дискредитації, залишаючись, при цьому, символом національно-визвольного руху.

З проголошення незалежності, Верховна Рада України своєю постановою „Про Державний Герб України” від 19 лютого 1992 року затвердила тризуб як малий Державний Герб України, вважаючи його головним елементом Великого Державного Герба України.

4. Державний гімн України

Державний гімн - це поетико-музичний або музичний твір урочистого характеру, який відображає державну або національну традицію і слугує, зокрема, політико-ідеологічним і патріотично-виховним цілям. Іноді державні гімни пов'язують з прадавніми часами.

Проте більш поширеною є теза про те, що державні гімни виникли у зв'язку з подіями буржуазних революцій XVII-XVIII століть і становленням тогочасних національних держав. Деякими конституціями до державних символів віднесене гасло. Державне гасло - це коротке словесне формулювання (вислів), яке виражає ідеї, що прийняті у суспільстві і визнані державою як загальні цінності. Традиція застосування названого символу пов'язана із зображеннями гасел на родових гербах.

Сьогодні державне гасло іноді фіксується на державному гербі. Практика конституційного встановлення державного гасла була започаткована в період французької революції XVIII століття. У статті 2 чинної Конституції Франції за певною традицією зафіксовано, що гаслом республіки є "свобода, рівність і братерство".

Державне гасло конституційно визначене і у багатьох колишніх французьких колоніях, хоча зміст відповідних формулювань є різним: "честь, братерство, справедливість" (Мавританія), "бог, батьківщина, король" (Марокко), "свобода, співробітництво, прогрес" (Руанда) тощо. Державним символом нерідко визнана державна печатка. Зокрема, відповідний статус печатки передбачений конституціями окремих європейських держав (Австрія, Болгарія, Румунія, Словаччина і Чехія).

Іноді державними символами конституційно визначені державні нагороди - ордени і медалі (Бахрейн, Кувейт, Судан, Оман тощо). В основних законах Албанії та Румунії до державних (національних) символів прямо віднесено національний день. Проте такий його статус є суперечливим з огляду на семантику терміна "символ", який походить з

грецької мови і означає речовий, графічний або звуковий знак, що може відображати певне явище або ідею.

Суперечливим є віднесення до державних символів столиці, запропоноване деякими науковцями. За аргумент вони вважають той факт, що в деяких конституціях статус столичного міста визначено в тій же статті, що і статус державних символів. Однак це лише означає, що одна стаття містить кілька конституційних інститутів. Конституційна регламентація державних символів у різних країнах є схожою за формами.

Як правило, вони розміщені у першому розділі основного закону, що засвідчує значущість відповідного інституту. В деяких країнах така регламентація обмежена номінуванням державних символів без їх опису. Зокрема, відсутній опис символів у конституціях, прийнятих у ряді пострадянських країн. Це пояснюється, зокрема, незавершеністю процесів державотворення на момент прийняття основних законів. У більшості випадків конституції містять більш-менш детальний опис державного прапора, державного герба та деяких інших "матеріалізованих" символів, а також назву державного гімну. Іноді наголошується на історичному походженні тих або інших символів (Андорра, Хорватія) або на їх історичній зумовленості (Еритрея). В основних законах нерідко застережено, що опис державних символів та порядок їх використання встановлюються законом.

Закони про державні символи в деяких пострадянських країнах приймають за більш складною процедурою, аніж звичайні. В Грузії, Молдові та Румунії це органічні закони, в Азербайджані - конституційні закони.

Відповідно до статті 20 Конституції України законами, що приймаються не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, встановлюється Великий Державний Герб України, затверджуються слова Державного Гімну України і встановлюється опис державних символів України та порядок їх

використання. На сьогодні прийнято один з таких законів - Закон України "Про Державний Гімн України" від 6 березня 2003 року. Іноді в конституціях наголошується, що державні символи охороняються законом. Частиною першою статті 65 Конституції України передбачено, що, зокрема, шанування державних символів є обов'язком громадян України. Кримінальний кодекс України передбачає відповідальність за наругу над державними символами (стаття 338).

Створення українсько гімну бере початок з осені 1862 року. Український етнограф, фольклорист, поет Павло Платонович Чубинський пише вірш «Ще не вмерла Україна», якому у майбутньому судилося стати національним, а згодом і державним гімном українського народу. Поширення цього вірша серед українофільських гуртків, щойно об'єднаних у Громаду сталося миттєво. Проте, вже 20 жовтня того ж року шеф жандармів князь Долгоруков дає розпорядження вислати Чубинського «за вредное влияние на умы простолюдинов» на проживання в Архангельську губернію під нагляд поліції. Перша публікація вірша П.Чубинського у львівському журналі "Мета", 1863, №4

Отримавши поширення на Західній Україні патріотичний вірш не пройшов повз увагу й релігійних діячів того часу. Один з них, отець Михайло (Вербицький), ще й знаний композитор свого часу, захоплений віршем Павла Чубинського пише музику до нього. Вперше надрукований у 1863, а з нотами – 1865 вперше почав використовуватись як державний гімн у 1917 році. У 1917-1920 "Ще не вмерла Україна" як єдиний державний гімн законодавче не був затверджений, використовувалися й інші гімни. 15 січня 1992 музична редакція Державного гімну була затверджена Верховною Радою України, що знайшло своє відображення у Конституції України. Проте, тільки 6 березня 2003 року Верховна Рада України ухвалила Закон "Про Державний гімн України", запропонований президентом Леонідом Кучмою. Законопроектом пропонувалося затвердити як Державний гімн Національний гімн на музику Михайла

Вербицького зі словами тільки першого куплета і приспіву пісні Павла Чубинського «Ще не вмерла Україна». У той же час перша строфа гімну, згідно з пропозицією президента, звучатиме «Ще не вмерла України і слава, і воля». Цей закон підтримали 334 народних депутати, проти висловилися 46 з 433, що зареєструвалися для голосування. Не брали участі в голосуванні фракції Соцпартії і Компартії. З прийняттям цього закону Стаття 20 Конституції України набула завершеного вигляду. Національний гімн на музику М.Вербицького отримав слова, віднині затверджені законом. У Законі України "Про Державний Гімн України" вказано:

Стаття 1. Державним Гімном України є національний гімн на музику М. Вербицького із словами першого куплету та приспіву твору П. Чубинського в такій редакції:

"Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.
Приспів:
Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду".

Стаття 2. Встановити, що урочисті заходи загальнодержавного значення розпочинаються і закінчуються виконанням Державного Гімну України.

Музичне виконання Державного Гімну України здійснюється під час проведення офіційних державних церемоній та інших заходів.

Стаття 3. Наруга над Державним Гімном України тягне за собою відповідальність, передбачену законом.

ВИСНОВКИ

Отже, можна зробити наступні висновки:

До державних символів країни в сучасному світі належать Державний Герб, Державний Гімн та Державний Прапор, який є найшановнішим із названих атрибутів

Ставлення до державних символів своєї країни відображає зрілість нації й держави, її гідність та повагу до себе.

Неухильне дотримання протокольних вимог - важливий обов'язок усіх державних органів, посадових осіб та звичайних громадян. Гідне поводження з державними символами є запорукою високого авторитету держави, показником рівня національної свідомості. Саме тому дотримання вищезазначених протокольних норм - питання державної ваги.

В Україні, на жаль, часто не дотримуються протокольних норм використання державної символіки чи то через необізнаність з ними, чи то через звичайну недбалість. Це негативно впливає на імідж держави, а в ряді випадків може розглядатись як прояв неповаги до неї.

Тому необхідність створення правової системи використання державної символіки в Україні не викликає сумнівів. За роки незалежності неодноразово здійснювалися спроби законодавчо врегулювати це питання, що знайшло своє втілення в прийнятих законодавчих актах, які стали першими кроками на шляху до формування цілісної концепції протокольної практики використання державних символів.

Державний Прапор України був затверджений Постановою Верховної Ради 28 січня 1992 року і являє собою стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів.

Великий Державний Герб України, згідно із статтею 20 Конституції України, встановлюється з урахуванням малого Державного Герба, як його головного елемента, і герба Війська Запорізького, і затверджується не менше як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Нову сторінку української геральдики відкрила ухвалена 19 лютого 1992 р. Верховною Радою України постанова "Про Державний Герб України", якою було затверджено "Тризуб як малий герб України" і, відповідно, головний елемент великого герба.

З найдавніших часів тризуб шанується як магічний знак, свого роду оберіг. Його зображення археологи зустрічали у багатьох пам'ятках культури, датованих першими століттями нашої ери. Перша згадка у літописах про такі знаки належить до X століття.

За часів Київської Русі тризуб стає великокнязівським знаком. Посли київського князя Ігоря (912-945 рр.) при укладанні договору з візантійцями мали свої печатки з тризубами. Київський князь Володимир Святославович (980-1015 рр.) карбував тризуб на монетах, де з одного боку зображувався портрет володаря, а з іншого - тризуб.

Тризуб символізував поділ Всесвіту на небесне, земне й потойбічне, поєднання Божественного, Батьківського й Материнського - священних начал, трьох природних стихій - повітря, води й землі.

У зв'язку з тим, що досі не затверджено великий Державний Герб України, Постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2000 року було затверджено склад Державної комісії з підготовки і проведення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України.

Державний Гімн України - національний гімн на музику Михайла Вербицького із словами Павла Чубинського, які затверджуються не менше ніж двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Опис державних символів України і порядок їх використання встановлюються законом, який приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Література

1. Антологія української юридичної думки. Конституційне (державне) право / За ред. акад. НАМ України Ю. С. Шемшученка. - К.: Юридична книга, 2004. -Т. 4. - 599 с.
2. Баглай М. В. Конституционное право Российской Федерации: Учеб. для юрид. вузов и ф-тов. - М.: НОРМА-ИНФРА-М, 1998.- 752 с.
3. Батанов О. В., Кампо В. М. Муніципальне право зарубіжних країн: Навч. посіб. у 2-х ч. / За заг. ред. П. Ф. Мартиненка. -Ч. 1.-К.: Знання України. 2006. -148 с.
4. Бисага Ю. М., ГомонайВ. В., ЧечерськийВ. І. Конституційно-процесуальне право: Навч. посіб. - Ужгород: Наш рідний край. 2006.-256 с.
5. Виборче право України. Навч. посіб. / За заг ред. В. Ф. Погорілка. М. І. Ставнійчук. - К.: Парламентське вид-во, 2003. - 383 с.
6. Габричид Б. Н., Чернявский А. Г. Конституционное право России: Учеб. для вузов. - М.: Дашков и К, 2007. - 1124 с.
7. Георгіца А. З. Конституційно-правові інститути зарубіжних країн. - Чернівці: Рута. 1994. - 138 с.
8. Євграфов П. Б. Конституція України: коментар змін (2004-2007). Теоретичні та практичні аспекти: Наук.-практ посіб. - К.: Правова єдність, 2007. - 204 с.
9. Жакке Ж.-П. Конституционное право и политические институты: Учеб. пособ. / Пер. с франц. - М.: Юристь, 2002. -365с.
10. Козлова Е. И., Кутафин О. Е. Конституционное право России: Учебник. - 4-е изд. перераб. и доп. - М.: Велби, Проспект. 2007. - 608 с.
11. Кокошкин Ф. Ф. Лекции по общему государственному праву / Под ред. испред. В. Альмсинова.-М.: Зерцало, 2004. -312 с.

12. Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність. - 2-ге вид., змін, і доп. / Упорядник І. О. Кресіна; відп. ред. Ю. С. Шемшученко. - К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. 2006. -310 с.
13. Конституційне законодавство зарубіжних країн: Хрестоматія: Навч. посіб. / Упоряд. В. О. Ріяка, К. О. Закоморна. - К.: Юрінком Інтер, 2007. - 384 с.
14. Конституційне право України: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В. П. Колісника та Ю. Г. Барабаша. -Х .: Право, 2008.- 416 с.
15. Конституційне право України: Підруч. для юрид. вузів / За ред. проф. В. Ф. Погорілка. -2-ге вид., доп. і переопр . - К.: Наукова думка. 2000. - 732 с.
16. Конституційне право України: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. - К.: Ін Юре. 2002.- 544 с.
17. Конституційне право України. Академічний курс: Підруч.: У 2 т. / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка. - К.: Юридична думка, 2008. -Т. 2.-800 с.
18. Конституційні права, свободи і обов'язки людини і громадянина в Україні / За ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. - К.: Юридична думка, 2008. - 252 с.
19. Конституционное право в Российской Федерации: Курс лекций в 9 т. - Основы теории конституционного права / М. П. Авдеенкова, Ю. А. Дмитриев. - М.: Весь мир, 2005. -Т. 1. -384 с.
20. Конституція незалежної України: Навч. посіб. / Кол. авт.; за ред. В. Ф. Погорілка, Ю. С. Шемшученка, В. О. Євдокимова. -К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Спілка юристів України. 2000. - 428 с.

21. Конституція України: Текст Основного Закону з офіційними тлумаченнями Конституційного Суду. (Огляд і коментарі В. Ф. Погорілка та В. Л. Федоренка). -К.: Наукова думка, 2006. -210с.
22. Котляревский С. А. Конституционное государство. Юридические предпосылки русских Основных Законов / Под ред. и с пред. В. А. Томсинова. - М.: Зерцало. 2004. - 392 с.
23. Кравченко В. В. Конституційне право України: Навч. посіб. - Вид. 6-те, випр. та доповн. - К.: Атіка, 2009. - 608 с.
24. Курс конституционного права Украины. Том 1. Общая часть: Основы теории конституционного права. Учебник / Под ред. М. А. Баймуратова и А. В. Батанова. -Х.: Одиссей. 2008. - 672 с.
25. Медушевский А. Н. Сравнительное конституционное право и политические институты: Курс лекций. - М.: ГУ ВШЭ, 2002.-512 с.
26. Мелашенко В. Ф. Основы конституційного права України: Курс лекцій для студ. юрид. вузів і ф-тів. -К.: Вентурі, 1995. -240 с.
27. Муніципальне право України: Підруч. / За ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. -К.: Юрінком Інтер, 2006. -592 с.
28. Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Конституційне право України: Підруч. / За заг. ред. В. Ф. Погорілка. -К.: Наукова думка; Прецедент, 2006. - 344 с.
29. Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. Конституційне право України. Акад. курс: Підруч.: У 2 т. - Т. 1 / За ред. В. Ф. Погорілка. - К.: Юридична думка, 2006. - 544 с.
30. Погорілко В. Ф., Федоренко В.Л. Референдне право України: Навч. посіб. - К.: Ліра-К, 2006. - 366 с.
31. Правова система України: історія, стан та перспективи: історія, стан та перспективи: У 5 т. / Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення. -Х.: Право, 2008. - 728 с.

32. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України: Навч. посіб. - К.: Юрінком Інтер, 2007. - 632 с.
33. Теліпко В, Е. Конституційне та конституційно-процесуальне право України: Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 568 с.
34. Тодыка Ю. Н. Конституционное право Украины: отрасль права, наука, учебная дисциплина: Учеб. пособ. -Х.: Фолио. Рай-дер, 1998. - 292 с.
35. Фрицький О. Ф. Конституційне право України: Підруч. -3-тє вид. доп. і перероб. - К.: Юрінком Інтер, 2006. -512 с.
36. Чушенко В. І., Заяць І. Я. Конституційне право України: Підруч. - К.: Ін Юре. 2007. - 488 с.
37. Шайо А. Самоограничение власти (краткий курс конституционализма) / Пер. с венг. -М.: Юристь, 2001. -292 с.
38. Шаповал В. Н. Сравнительное конституционное право. -К.: Княгиня Ольга, 2007. -416 с.
39. Шляхтун П. П. Конституційне право України: Підруч. - К.: Освіта України, 2008. - 592 с.